

МАРА ЧАЛАВЕЦТВА АЖЫЦЦЯВІЛАСЯ

Слова «полюс» было загадка. Ніхто не ведаў, што азначаюць на полюсе, які ён, ці ёсць там жыццё, якія адбываюцца там падарожжы. Многія вучоныя, даследчыкі, працэснікі прабавалі працягнуць у тэрыторыю Паўночнага полюса. Гісторыя барацьбы чалавецтва за авалоданне полюсам поўна старажытных легендаў і драматызма. Ільды Арктыкі былі сведкамі трагічнай гісторыі многіх экспедыцый. Аднак гэта не магло спыніць цікавасці чалавечых розум. Знаходзіліся ўсё новыя і новыя спосабы, якія імкнуліся да гэтай завятай кропкі зямнага шара. Яны ішлі на караблях, на падводных лодках, на сабакі і аленях, на паветраных шарах, дыржабалі і самалётах.

Наша краіна дала многа адважных людзей, прабавалых раскрыць пмавуковую тэрыторыю, але ўсё лад парскай Радзі асуджаў іх смелыя спробы на няўдачу. Яны гінулі ў ільдах забыцця і закінутыя. Пасля Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі ў Арктыку прышоў новы гаспадар — савецкі народ — і пачаў планамерна аваяваць і ажываць суровы край.

Штурм Паўночнага полюса быў для нас натуральным працягам работ — савецкіх вучоных і савецкіх паларнікаў.

Упершыню рух ільду быў скарыстан як сродак перасоўвання для планавай навуковай работы, ахавваючай велізарны, зусім недаступны раён цэнтральнай часткі паларнага басейна. Прабыванне на ільду патрабавала ад адважнай чэпвёркі вялікай смеласці, сілы волі, гатоўнасці да барацьбы з непрадбачанымі труднасцямі. Выбарачны для гэтай работы таварыш Папаніна, Шыршоў, Крэнкель і Фёдарова, краіна была ўстаўлена, што гэтыя людзі з гонарам апраўдаць аваяванне ім давер'е і з годнасцю пранясучы наш савецкі чырвоны флаг.

Нагледжанні станцыі на дрэйфуючай крызе грунтоўна дапоўнілі накоплены раней навуковым матэрыял і дазваляць вырашыць важнейшыя навуковыя праблемы, звязаныя з аваяваннем Паўночнага марскога шляху. Папаніны раскрылі складаную карціну працэсу надвор'я, развіцця цыклічнага дзейнасці, што адгрывае велізарную ролю ў справе ажывлення транспартнага паветранага шляху паміж СССР і ЗША. Дакладная карціна магнітных схіненняў, якую можна будзе стварыць на аснове навуковых матэрыялаў, сабраных папанінамі, палегчыць і спрыяе тэхніку плавания на трансарктычнай трасе. Вывучэнне магнітных бур дазваляе даць адказ на такое рашаючае пытанне, як арганізацыя радыёмаяка паміж СССР і ЗША.

Цяжка пералічыць усё тэ велізарны комплекс навуковых даных, якімі ўзбагаціла навуку наша адважная чэпвёрка. Несумненна адно, што іх работа з'яўляецца каштоўным укладам у самую разнастайную галіну навукі і чалавечых ведаў. Мара чалавецтва — раскрыць тэрыторыю полюса і цэнтральнага паларнага басейна — ажывіўлена адважнай чэпвёркай савецкіх вучоных.

Герой Савецкага Саюза
М. В. ВАДАП'ЯНАУ.

274 ДНІ НА ДРЭЙФУЮЧАЙ КРЫЗЕ

21 мая 1937 года ў 11 гадзін 35 мінут па маскоўскаму часу на дрэйфуючую крызу ў раёне Паўночнага полюса на цяжкім караблі Героя Савецкага Саюза М. Вадап'янаў даставіў чатырох бясстрашных паларных даследчыкаў — Папаніна, Крэнкеля, Шыршоў і Фёдарова. Праз пяць дзён да іх прыляцелі астатнія тры караблі экспедыцыі, якія даставілі абсталяванне і снаражэнне.

Гераічны подвиг савецкіх паларных даследчыкаў і вучоных, арганізаваных першым паларным станцыю на Паўночным полюсе, выклікаў усёгальнае захапленне.

«У парце вечага бізмаў, — пісаў пачатковы зьвестка на полюсе тав. Папаніна, — сярод вачых ільдоў мы будзем працаваць спакойна, ведаючы, што аб нас думае і клопацца вялікая краіна».

Такога падтрымання народа і ўрада не ведалі паларныя даследчыкі ў адной капіталістычнай краіне. Першыя дні на крызе праходзілі непрыкметна. Папаніны па горла былі заняты клопамі з сваёй абшырнай гаспадаркай — спыталіся аваяваць паветраныя караблі. 30 мая Эрнст Крэнкель упершыню ўвайшоў у эфіры радыёстанцыю імя Комінтэрна.

Раніш 4 чэрвеня Масква ўстанавіла прамую радыётэлефонную сувязь са станцыяй «Паўночны полюс». З дрэйфуючай зямлі былі перададзены радыёграмы, адрававання ролікам і бізкім. У той жа дзень Пётр Шыршоў устаўляў, што ў цэнтры паларнага басейна праходзіць магутны палі паўночна-заходняй валды, ад існавання якога нічога не было вядома. Адна з паларных даследчыкаў была абвергнута тэорыя ад безжыццёвасці полюса. Ім удалося вымераць у акіяне прадстаўніцкую воднай фауны каліпалюснага раёна.

В чэрвеня на дрэйфуючай крызе адбыўся мітынг, прысвечаны адкрыццю станцыі «Паўночны полюс».

У гэты дзень усе чатыры самалёты падляцалі з Крэй і ўвайлі куде назал на востраву Рудольфа. Астаўшыся на крызе чатыры адважныя даследчыкі і велізарным энтузіязмам прыступілі да выканання намечанай праграмы.

Жыццё на зямлі было краніцай. Папаніны штудэна правяралі становішча ільду і па некалькі сутак не адыходзілі ад лябедзі, робячы гідралагічную станцыю. Еўгеній Фёдарав штудэна вызначаў каардынаты.

27 чэрвеня за ўзорнае выкананне задання ўрада і праўдзены гераізм тав. Папаніну было прысвоена званне Героя Савецкага Саюза, тт. Крэнкель, Шыршоў і Фёдарав былі ўзнагароджаны ордэнам Леніна.

У сваім пісьме на імя таварышаў Сталіна і Молатава папаніны пісалі: «Мы прыкладзем усе сілы, каб апраўдаць ваша давер'е і каб пры любых акалічнасцях завоўваць чэп нашай радзімы».

Словы папанінаў не разыходзіліся з іх справай. Да 5 ліпеня яны ўжо апрацавалі ў сваёй лабараторыі пробы валды, узятыя з розных глыбін акіяна, і ўстанавілі, што ў каліпалюсна раён магутны патаком паступаюць воды з Атлантыкі, якія насуць у цэнтральную частку Ледавітага акіяна вялікую колькасць пяпна. Папаніны таксама даказалі, што гіпотэза Нансена аб надзвычай бядным жыцці ў цэнтральнай частцы Ледавітага акіяна няверная: планктоны сетка, паднятая з глыбіні ў 1000 метраў, літаральна кішэла разнастайнымі маласкамі, лічынкамі, мядузамі і рачкамі, афарбаванымі ў ярка чырвоны колер, характэрны для жыхароў глыбіні, пааб'яўлены святла. Папаніны ўстанавілі, што магніты мерыдыян адхілен ад грывіскага на 41 градус к захаду.

Беззавешна адданы сваёй радзіме, адважныя паларныя даследчыкі паказвалі прыклад выключнага халоднакроўя і гераізма, уласцівага толькі савецкім людзям.

кі савецкім людзям. 16 ліпеня са станцыі «Паўночны полюс» была перададзена радыёграма аб першым спіскаванні ільдоў, якое адбылося ў ноч на 14 ліпеня. Папаніны прадаўжалі весці навуковыя даследванні і аб гэтым трымажым факце паведамілі ў Маскву каліпалюсна: штуршоў не адчувалі, крыгай задаволены.

У канцы ліпеня ў раёне станцыі «Паўночны полюс» наступіла рэзкае пахлапленне, 20 ліпеня штуршоў там паказваў адзіна градус вышэй нуля.

У гэтыя трымажыя дні, пагражаючы небяспечай для лагера, папаніны па-ранейшаму перадавалі на маліярскіх мэтазаводкі, вымучалі дрэйф ільдоў, велі магнітныя і гідралагічныя даследванні.

Шлях дрэйфуючай станцыі ўвесь час скарыўся вятрам. За 100 дзён крыга праішла па ляманай лініі каля 350 кілометраў, а па прамой прапулялася толькі на 400 кілометраў.

6 снежня папаніны перадалі на маліярскі справаздачу за 200 дзён працы на дрэйфуючай крызе. Папаніны прадавалі па 12—16 гадзін у суткі. За 200 дзён іх аднесла да берагоў Грэнландыі.

На дрэйфуючай крызе папаніны не адчувалі сябе адзінокамі. Яны жылі адным жыццём з усімі прапоўнымі нашай пчаславай радзімы, шкавіліся ўсім падзеямі ўнутры краіны і за яе рубіжамі. Народ, які ажывіў вялікія ўсім падзеямі ўнутры краіны і за яе рубіжамі. Народ, які ажывіў вялікія ўсім падзеямі ўнутры краіны і за яе рубіжамі. Народ, які ажывіў вялікія ўсім падзеямі ўнутры краіны і за яе рубіжамі.

СЛАВА ГЕРОЯМ!

Такой эпапей, герояў такіх Не чулі мы ў казах, у кіях: Савецкая ява дала чэпвёрку, Што свет скалыхнулі на крыгах.

Бязлюдная пусташ, бяскрайны прастор І дэбры ільдістага поля, Дзе бурны жалівы вядуць разгавор, Дзе грозна стыхія сваюліць,

Дзе немая ноч па месяцах тры Вартуе глухія абшары, Дзе спалыхі ў небе стаўляюць шатры Над громы лядовых удараў...

Ці ёсць дзе на свеце узор хоп'а адзін Такое авая і волі? Скарыць сваёй сіле капыны ільдіні І славы зладзіць яшчэ болей!

Чатыры героі дзясцікі другіх Делі нашай слаўнай краіне. «Таймыр» і з ім «Мурман» прыплылі ў ільды,

А Власаў шлях значаў к ільдіне. Такія героі ёсць толькі у вас, Дзе ясна акрэслена мета... Пляда героі! Вітаю я вас, Вас, сталінскім соннам саргратых.

19ЛП—1938 г. ЯКУБ КОЛАС.

САМАЯ ВЫДАТНАЯ НАВУКОВАЯ ЭКСПЕДЫЦЫЯ НАШАГА ЧАСУ

Па шырыні замыслу і па колькасці праўдзены работ дрэйф станцыі «Паўночны полюс» з'яўляецца адной з самых багатых нагляданымі навуковымі экспедыцыямі нашага часу. Нашымі адважнымі даследчыкамі ўпершыню вывучаны на вончы законы свабоднага (ад уплыву мелкаводдзя і берага) дрэйфу лядовых паўд і Паўночным Ледавітым акіяне, далёка пакідаючы за сабой па абшырасці нагляданні Свэрдрупа, зробленыя на караблі «МОН».

Упершыню таксама атрыманы весткі аб тэмпературы паветра, аб вятрах, іх сіле і напрамку ў назвадзенай да гэтага часу частцы паларнага басейна.

Гэтыя даныя былі асабліва каштоўны ў часе знаходжання станцыі ў раёне полюса. Наяўнасць нават аднаго гэтага пункту дазваляла, як паказаў даклад, працэсаваны ў Інстытуце тэарэтычнай геофізікі сіноптыкам экспедыцыі на Паўночны полюс тав. В. Л. Дзердзеўсім, — аваяваць савецкім даным амерыканскіх станцыяў з данымі савецкіх станцыяў і даваць надзейны прагнозы надвор'я на тэрыторыі паветранага шляху паміж СССР і Громава.

У працэсе нагляданняў над тэмпературай морскай валды зімоўшчыкі наткнуліся на важнае акеанаграфічнае адкрыццё: вышэйшая павышэнне тэмпературы на паўняй глыбіні, якая сведчыць аб цёплым сустрачым цячэнні. Гэта адкрыццё мае велікі вялікае значэнне як для геофізікі, так і для біялогіі Паўночнага Ледавітага акіяна.

Прамеры глыбіні далі новыя весткі аб рэльефе, а пробы, узятыя з дна акіяна, пасля іх лабараторнага вывучэння, несумненна, дададуць многа новага для геалогіі дна Паўночнага Ледавітага акіяна.

Пробы валды, узятыя з розных глыбін, працьлюць новае святло на хімічны састаў акіянскай валды паларнага басейна.

Група географіі і геофізікі Акадэміі навуз з непарывістым чэпкам дакладу нашых гераічных даследчыкаў, якія з поспехам аваявалі сваю выдатную экспедыцыю.

Прафесар С. С. КОУНЕР, намеснік дырэктара Інстытута тэарэтычнай геофізікі Акадэміі навуз СССР.

МЫ ПОЎНЫ ЗАХАПЛЕННЯ

Звыш 300 чалавек запоўнілі клуб менскай электрастанцыі. Сакратар парткамітэта тав. Каханюскі паведаваў аб з'яўленні з крыгі савецкіх маракмі і лётчыкамі слаўных папанінаў. Гэта радасная вестка была сустрагана гарачымі апладзісмантамі і выгукамі прывітаньняў.

Гераічныя папаніны, — заявіў выступіўшы таварыш Месман, — выканалі заданне партыі і ўрада. Яны пранеслі наш чырвоны сцяг ад Масквы праз Паўночны полюс да берагоў Грэнландыі, сабраўшы багаты навуковы матэрыял. Спраўдзеныя сыны вялікага савецкага народа, яны не шкадавалі ні сіл, ні здароўя, рызыкуючы сваім жыццём. Такіх людзей — адважных і мужных — можа нарадзіць толькі наш народ кірэмы большавіцкай партыяй і мудрым правядорам прапоўнага чалавечтва таварышам Сталіным.

Няхай жыццём нашы дарагія героі — папаніны!

Няхай жыццём наша вялікая партыя Леніна—Сталіна!

Дружнае «ура», радасныя воклічы і апладзісманты доўга напаяўлі памышанне.

У прынятым прывітанні адважным папанінам калектыў рабочых электрастанцыі заяўляе:

«Мы поўны захаплення вашым гераізмам. Ваш гераізм натхняе нас, як і ўсіх прапоўных савецкай краіны, на далейшыя поспехі на фронце сацыялістычнага будаўніцтва. Беручы з вас прыклад, мы будзем імкнуцца працаваць гэтак жа часна на карысць нашай вялікай радзімы».

Савецкі радзет Эрнст Крэнкель перадае ў Маскву, перадае ўсёму свету апошнія паведамленні з дрэйфуючай крыгі, зводзі аб навуковай рабоце за месяц, за два месяцы, за паўгода, перадае мэтаралогічныя зводкі, перадае, што «ўсё ў парадку». Дзе яно інакш і не можа быць. Крэнкель там—

КАЛГАСНІКІ ВІТАЮЦЬ ПАПАНІНЦАУ

З вялікай радасцю ўчора вечарам мы даведаліся па радыё (якое ёсць у нашым клубе), што гераічна чэпвёрка папанінаў знята з крыгі і пагрукана на ледаколы «Таймыр» і «Мурман». Ганаровая найважышая задача, павяшчана перад папанінамі партыяй і ўрадам, таварышам Сталіным, шавучэнаю полюса і морскіх глыбін далёкай Поўначы бліскача выканана. Навука папоўнілася ведамі, аб якіх марылі і ва якіх аддавалі сваё жыццё сусветныя вучоныя Амундсен, Седоў, і іншыя, каб раскрыць тэрыторыю полюса. Гэту задачу з гонарам выканалі толькі нашы савецкі вучоныя, выхаваныя партыяй Леніна—Сталіна.

Мы радуемся і ганарымся з усім савецкім народам выдатнай перамогаю гераічных папанінаў. Бяспрыкладна праца папанінаў паказвае нам — калгаснікам — вобраз савецкага грамадзяніна, сапраўднага патрыёта сваёй радзімы, вучыць нас, як треба працаваць на карысць нашай радзімы. Мы гора чэп вітаем папанінаў з іх вялікай перамогаю — перамогаю ўсяго савецкага народа.

Мы, калгаснікі калгаса імя Молатава, Менскага раёна, у адказ на вялікую перамогу папанінаў аваяваўшы перамогу перамогу правесці веснавую сцябу, дабіцца ў гэтым годзе яшчэ больш высокіх сталінскіх ўраджаў, аваяваць лозунг таварыша Сталіна аваяваць вытворчасці 7—8 мільярдаў шудоў хлеба.

Шчыра вітаем нашых маракмі і лётчыкаў у ледаколы «Мурман» і «Таймыр», якія бліскача выканалі паставіўшую перад імі партыяй і ўрадам задачу зняцця з крыгі гераічнай чэпвёркі. Няхай жыццём наша вялікая сацыялістычная Радзіма!

Няхай жыццём адважных папанінаў! Няхай жыццём вялікі правядор народаў, натхніцель нашых перамог таварыш Сталіна!

Ад імя калгаснікаў калгаса імя Молатава, Менскага раёна — сталінскія калгасны Д. П. КАЦЮЧЭНІ, Калгаснікі — М. Р. ПОЗНЯК, П. ЦЮШКЕВІЧ, Д. Д. БАРКУН, А. ШАБАН.

ГЕРОІ НАВУКІ

Зараз яшчэ рана падводзіць вывады з вынікі выключна цікавай наглядання гераічных зімоўшчыкаў станцыі «Паўночны полюс». Але ўсе берым погляда на рэзультаты іх работ якія паведаваліся па радыё, павяшчана, што нагляданні выявілі рад ваажнейшых асаблівасцей клімата Цэнтральнага паларнага басейна. Напрыклад, можна вынесці заключэнне, што нават у самым цэнтры Арктыкі адоу нічога і не сустракаюцца такія мразны маразы, якія наглядваюцца, напрыклад, у Якуціі. Мінімальныя тэмпературы, адзначаныя на дрэйфуючай станцыі, не падалі ніжэй 30—35 градусаў у той час як у Якуціі ў снежні 1919 года наглядалася тэмпература да мінус 50 градусаў. Потым нагляданні на анематэтру (прыбор для вывучэння ветраў) указваюць на параўнальна вялікі хуткасці ветру і малую павольна тарэмаасць штыляў. Несумненна, тэ дакладнае вывучэнне нагляданна станцыі дазволіць устааніць рад ваажных і ваажнейшых асаблівасцей клімата гэтага раёна.

Радыёзводкі папанінаў, якія прагавіліся мэтаралогамі ўсіх краін, дапамаглі ўжо запоўніць многа «белых плям» у нашых пазнаннях аб надвор'і і клімаце.

Прафесар П. МАЛЧАНАУ.

ПАПАНІНЦЫ

Іван Дамітравіч Папанін стаў ужо жываю легендай. У гэтага чалавека — цікавае жыццё. Ён нарадзіўся ў 1894 годзе ў Севастопалі, у сямі матроса. Дзяцінства — звычайнае для пролетарскага хлапчука, без асаблівасцяў нагледу. Ён любіць мора, гадаімамі боўтаецца ў валдзе, рыбаліць. 14-гадоваму хлапчуком пачынае ў кампаснай майстэрні свай прапоўны шлях, пазней набывае кваліфікацыю токара па металу. У 1915 годзе, у імперыялістычную вайну, моцнага, здаровага юнака мабілізуюць у Чорнаморскі флот. Папаніны гінт капіталістычнай вытворчасці, Папанін знае і ўсе «прыгожасці» царскай казармы. Калі наступае грамадзянская вайна, Папанін — на фронце. Ці треба гаварыць аб тым, на чым баку зрамаецца малады матрос, былы работчы, паспешыў ўжо аваяваць гарачыя сімпатыі і аўтарытэт сярод сваіх новых таварышаў? Ён даблесна аваяваецца на розных франтах супроць банд Каледзіна і Дзенікіна, на чале чырвоных маракмі абараняе Пінер ад кірвалінаў, арганізуе атрады партызан у тэлы ў Врангеля. Камандзір і камісар большаві Папанін — з 1919 года ён член ВКП(б) — заўсёды наперадзе, заўсёды асабістым прыкладам паказвае ўзоры мужнасці і гераізма. Ён амяццяўце самай дзяржкі, самай дасяжнай планы. За бацьвы заслугі ўрад ўзнагароджае яго ордэнам Чырвонага Сцяга і залатым гадзіннікам.

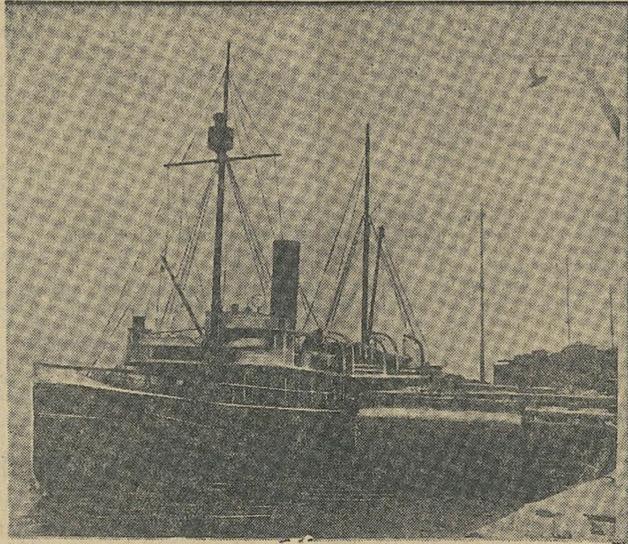
Пачаў — работа ў органах пролетарскай дыктатуры — ВЧК. Іван Дамітравіч будзе магутную радзёстанцыю на Атланскіх залатых прысках, у 1931 годзе удзельнічае як ўпаўважаны Народнага Камісарыята Сувязі ў арктычным турысцкім раісе ледаколы

«Малыгін» на Зямлю Франца-Іосіфа. Гэты раіс класізе пачатак яго паларнай дзейнасці. Хто смелы і рашучы, таму пакарасца Арктыка. І ў наступным годзе Папанін — пачаткі паларнай станцыі на Зямлі Франца-Іосіфа. Два гады — 1934—35 — Іван Дамітравіч кіруе зімоўкай на мысе Чэлюскі. Паларнікі ўжо добра ведаюць Папаніна. Зімоўка пад яго кіраўніцтвам гэта значыць — сторапнатна ўдача, гэта значыць — будыцца навуковыя рэзультаты. Усе без выключэння зімоўшчыкі адчувалі любоў і павагу да гэтага патрабавальнага і клататлівага чалавека, паказваюча на справе, як треба па-сапраўднаму арганізоўваць і культурна праводзіць зімоўку.

Не будучы сам навуковым работнікам, Іван Дамітравіч вывучае астраномію, штурманскую справу, радыётэхніку, дэталёва знаёміцца з гісторыяй аваявання Арктыкі. У 1936 годзе ён пачаў чэп экспедыцыі на ледаколы «Русанав». Задача яе — пабудавць станцыю і авіябазу на востраве Рудольфа. Задача нялёгка, асабліва ў той цяжкай лядавой год. Але Папанін ніколі не адступае перад труднасцямі. Ён даставіў на далёкі суровы вострав харчаванне, радыёстанцыю, гаручае, прыборы, высаджае 20 зімоўшчыкаў. Сама паўночная ў свеце паларная станцыя была пабудавана ў самыя кароткія тэрміны.

Але і гэта яшчэ не прэзел для дзяржанія большавіка. «Сама паўночная станцыя ў свеце», — гэта яшчэ не самая паўночная кропка на зямным шары.

— На Паўночны полюс! У экспедыцыю на дрэйфуючую крыгу! — марыць Папанін, і краіна, для якой яма ні-

Ледакол «Таймыр», які сумесна з ледаколам «Мурман» 19 лютага знялі з крыгі адважных сыноў нашай сацыялістычнай радзімы, героі Арктыкі тт. Папаніна, Крэнкель, Фёдарова і Шыршоў.

чога немагчымага, ажывіўляе яго мару, пасылае яго пачаткікам небылай зімоўкі. Высока прычы заслугі І. Д. Папаніна, урад прысвоіў яму званне Героя Савецкага Саюза.

Слаўны саратнік Папаніна Пётр Петровіч Шыршоў — прадстаўнік маладога пакалення савецкіх вучоных. Ён нарадзіўся ў 1905 годзе ў Днепрапетраўску (былы Екацерынаслаў) у сямі рабоча-дзюкара. Хлопчыкам марыць аб падарожжах. У 1921 годзе паступае на біялагічны факультэт інстытута народнай асветы, у 1926 годзе, скончыўшы яго, працуе аспірантам у Одэскім батанічным садзе.

Шыршоўа цягне да сябе Арктыка. Яго мара ажывіўляецца ў 1930 годзе, калі ён адпраўляецца ў якасці начальніка гідралагічнай экспедыцыі Ленінградскага батанічнага сада на Кольскі паўвострав. З таго часу ён становіцца паземным удзельнікам амаль усіх выдатных савецкіх экспедыцый. У 1931 годзе Пётр Петровіч удзельнічае ў экспедыцыі на Новую Зямлю. А ў наступным годзе ён ужо

гідрабіёлаг гістарычнай экспедыцыі на «Сібіракоў». За ўдзел у гэтай экспедыцыі ўрад ўзнагароджае яго ордэнам Прапоўнага Чырвонага Сцяга.

Праз год Шыршоў на барту парохода «Чэлюскін». У дні ўсіх памятных барацьбы чэлюскінцаў са стыхій і паказвае сябе не толькі як выдатны вучоны, але і як самаадданы, упарты, перамагаючы любія труднасці, савецкі паларнік. За ўдзел у чэлюскінскай эпапей ўрад ўзнагароджае яго ордэнам Чырвонай Звязды.

Пасля выратавання чэлюскінцаў, у наступным годзе настымі Пётр Шыршоў адпраўляецца з комплекснай экспедыцыяй на ледаколы «Красін» у Чукоцкае мора.

У 1936 годзе Шыршоўа ўключыць у лік удзельнікаў экспедыцыі на Паўночны полюс. Ён упярта да яе рыштучна. На крызе можа аказацца патрэбным урач. Шыршоўа праходзіць спецыяльную медыцынскую падрыхтоўку. І на ўсіх выпадках яшчэ вывучае астраномію.

На дрэйфуючай крызе нестомны Шыршоўа выдэ вялікую навуковую ра-

боту і разам з іншымі папанінамі мучна несе лядавую вахту.

Урад ўзнагародзіў Шыршоўа ордэнам Леніна.

Дзясці арктычных паходаў зрабіў Эрнст Крэнкель. Восемь з іх быў паход на «Чэлюскін», пасля якога паларны радзет Эрнст Фёдаравіч Крэнкель стаў адным з самых папулярнейшых людзей у нашай краіне і нават за яе межамі.

У 1924 годзе 20-гадовы Крэнкель атрымаў першае арктычнае хрыпчэнне, адправіўшыся на Новую Зямлю.

Тут ён праводзіць два гады. У 1927 годзе, пасля службы ў Чырвонай Арміі, ён зноў зіме на Новой Зямлі і ўстаўляе тут першы ў Арктыцы кароткахвалены перадачы.

У 1929-30 гг. Крэнкель зіме на Зямлі Франца-Іосіфа. 12 студзеня 1930 года з бухты Пікай, з самай паўночнай радзёстанцыі свету, ён аваяваў першае амерыканскае экспедыцыйна адмірала Берда, аймаваўшы на процілеглай кропцы зямнага шара—у Антарктыцы.

У 1932 годзе Эрнст Крэнкель роб

АРКТЫКА ЗАВАЯВАНА БОЛЬШЭВІКАМІ

маннаю аблягала ўсе гэкі станка-ліцейны завод імя Кірава (Менск) і аб'явілі з дрэйфуючай крэйзі герцагінаў даследчыкаў Арктыкі Ліпешчыкі, токары, слесары, каінструментальшчыкі, — усе другой змены завода сабраліся ў механічным цэху на мітынг, прыняўшы гэтага вялікага, радаснага пана Мітынга адкрыў стэханавец-токар заўкома тав. Гомельскі.

Знаходзячы ўвагаю слушаюць рабачы інфармацыю сакратара парткома Кацюхі. Кожны перажывае пачуццё гонару за сваю вялікую радзіму, выхавала такіх адважных сыноў, апані, Кронкель, Шыршоў, Фёдаравіч.

Гордае слова пасля інфармацыі токар-стэханавец тав. Церахуў. Яма слоў, — гаворыць тав. Церахуў, каб выказаць нашу бязмежную ўдзячнасць. Усе дзевяць месяцаў мы з гэтай увагаю сачылі за работай дарэгіх палярнікаў, якія ўпорчывы ў гісторыі чалавечтва зрабілі першы полюс заселеным. Яны адзіночэ сваёй мужнасцю і вытрымкаю. Усе перадавое чалавечтва ў гэтым ад герцагінаў палярнікаў.

На больш лагера Панаіна. Слаўгероў «Таймыра» і «Мурмана» вылі стэлінаскае заданне — вылі тэлу чэвэрку з дрэйфуючай крэйзі. Краіна гарыцца гэтай вялікай, уняй падзеяй.

Значыць панаінаў з дрэйфуючай крэйзі, — гаворыць стэханавец-фрэзчык т. Красік, — яшчэ раз пакажыце лубоў і стэлінаскі клопат акружаны ў нашай краіне совецка-даследчыкі. Арктыка заваёвана палярнікамі. Мы прадманастравалі раз усяму свету ўсю сілу і мацьнасць нашай сацыялістычнай радзіны нас магутны морскі флот, у нас гэта авіяцыя, наша краіна Стэліна.

скай Канстытуцыі моцна сваім народам, сваім мужным герцагінаў сынамі, гатовымі ў кожную хвіліну на першы заклік партыі і ўрада на лубы подвіг. Сёння, напярэдні вялікай XX гадавіны Чырвонай Арміі, мы голасна заўважым, што яшчэ больш будзем умацоўваць абарону нашай дарагой бацькаўшчыны, што мы гатовы даць адпор усякому ворагу, які адважыцца напасці на нашу краіну, і разграміць яго на той тэрыторыі, адкуль ён з'явіцца.

Каваль-стэханавец тав. Александровіч гаворыць: — Вякамі перадавое чалавечтва інжынерна заваёваў Паўночны полюс. Але ўсе спробы канчаліся няўдачай. Многа мужных людзей загінула ў барацьбе са стыхій. Сапраўднае перамога над стыхій Арктыкай заваёвана слаўнымі сынамі совецкай радзімы, натхнёнымі вялікім Стэліным.

Дзевяць месяцаў працавалі панаіны ў найцяжкіх умовах на дрэйфуючай крэйзі. Іх мужнасць і адвага гісторыкаў. Яны апынуліся ля берагоў Грэнландыі ў вялікай небеспечнасці. І ў той час, калі ўвесь свет з затосным дыханнем сачыў за ходам работ на звыш чэвэркі палярных даследчыкаў, самі мужныя панаіны, ніколі не губляючы прытомнасці, прадаўжалі сваё даследчыцкае навуковае работу, нармальна і рэгулярна перадавалі мета-звесткі са станцыі «Паўночны полюс».

Слаўныя нашы палярнікі добра ведалі, што аб іх клопацца ўся краіна, совецкі ўрад і вялікі Стэліні, і гэта было лепшай дапамогаю ў іх рабоце.

Значыць панаінаў з дрэйфуючай крэйзі мы адзначым новымі стэханавецкімі пераможцамі на прадпрыемстве.

Пасля выступлення стэханавца-слесара тав. Філімонава, удзельнікі мітынгу пад дружным воплескі прынялі рэзалюцыю, у якой вітаюць герцагінаў даследчыкаў Арктыкі. С. ГАЛКІН.

ЕМЕЛЬЯН ЯРАСЛАЎСКІ

(Да 60-годдзя)

Старому большэвіку з ленынска-стэлінаскай гвардыі Емельяну Яраслаўскаму сёння 60 год. 40 год яго жыцця прысвечаны няспынальнай рэвалюцыйнай рабоце. Партыя ведае тав. Яраслаўскага як настаўніка большэвіцкага прапаганда і агітатара, які многія гады актыўна змагаўся за справу рабочага класа і сялянства.

Емельян Яраслаўскі нарадзіўся 19 лютага 1878 года ў Чыпе, у сям'і селяніна з сям'яна-пасяленцаў. Першыя крокі яго рэвалюцыйнай работы званы з Забайкалля: тут ён у 1898 г. арганізаваў першы гурток рабоча-чыгуначнікаў, які неўзабаве вырас у «Саюз рабочых Забайкалля».

У 1905 годзе Емельян Яраслаўскі правёў вялікую прапаганда і агітатыйную работу ў рабочых кварталах Пецярбурга.

Пасля перахода на левы бок партыі, тав. Яраслаўскі ўважэе за Одэсу, дзе яго арыштоўваюць. Пасля дзесяцігадовага гэтадукі ён вываляецца з турмы пад назвай паліцыі. На другі-ж дзень ён зноў на большэвіцкім падпольным па-сту. Пад імем Спелана Красільніка ён выдэе вялікую агітатыйную работу ў масах, асабліва ў дні герцагінаў-пастаня на броненосцы «Потемкін».

ДАПРЫЗЫЎНІКІ РЫХТЮЮЦА ДА СЛАЎНАГА ЮБІЛЕЮ

Дарэчынікі Менска сустракаюць XX гадавіну Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота дасягненні ў падрыхтоўцы да прыжыццёвага абароннага работу на прадпрыемствах. На заклік імя Кірава з ліку дарэчыніцкаў 12 чалавек сталі званічымі ППА. 7 чалавек адлілі нормы на значкі «Варашылаўскіх стралкоў». 7 малалых рабочых займацца бэе адры-уд ад вытворчасці ў мескім аэраклабе імя Молаава.

Гэтымі дзямі дарэчынікі Стэліна-скага раёна на раённым сходзе слухалі даклад раённаго тав. Алімава аб

Тав. Яраслаўскі — удзельнік Тав. Яраслаўскі партыйнай канферэнцыі 1905 года, IV і V з'ездаў партыі.

Апражэж пасля звароту з Лонданскага з'езда ён быў арыштаваны ў Пецярбургу царскімі жандармамі і ў чаканні суда правёў паўтара года ў «Крестах» (Пецярбургская адзіночная турма). Ваенным судом быў прыгаворан да катаргі. Па скасванні пакарання катаргі быў асалян у Якуцк, дзе і прабыў да лета 1917 года.

Тав. Яраслаўскі актыўнейшы ўдзельнік Кастрычніцкага перавароту. Ён прымаў удзел у стварэнні Чырвонай гвардыі. У 1918—1919 г. быў ваенным камісарам Маскоўскай ваеннай акругі. У 1920 г. працаваў у Сібіроу ЦК РКП(б) і ў Омскім камітэце партыі. У 1921 г. быў сакратаром ЦК РКП(б).

З 1923 г. тав. Яраслаўскі — сакратар рэарганізаванай на плане Леніна ЦКК. І тут ён працягвае сваё, як паслядоўны і непрымырны барацьбіт за чыста і маналітычна партыйных радоў, базіснага выкрываючы дзурныя і апартыстскія ўсіх масы. На XVII партыйным з'ездзе тав. Яраслаўскі выбраўся членам Камісіі Партыйнага Кантролю пры ЦК ВКП(б).

Тав. Яраслаўскі — депутат Вярхоўнага Савета СССР. (БЕЛІТА).

ПАРТЫІНАЕ ЖЫЦЦЁ ПА-БОЛЬШЭВІЦКУ КІРАВАЦЬ РОСТАМ ПАРТЫІ

У перыяд выбараў у Вярхоўны Совет СССР у Гомельскай гарадской партыйнай арганізацыі вырасталі сотні здольных людзей, новы актыў — партыйных большэвікоў, якія актыўна працавалі даверанымі асобамі, старшын-і членамі выбарчых камісій і агітатарамі. Таварышы правілі ўзоры ў вываенні даручэнняў партыі, паказалі выключную адданасць справе Леніна—Стэліна. Лепшыя людзі штодзённа ўдзельнічаюць ва ўмацаванні нашай сацыялістычнай радзімы, яны гарыз-жаданнем уступілі ў рады слаўнай камуністычнай партыі.

Толькі ворагі народа, арудзавыя ў кіраўніцтве партыйнай арганізацыі, усімі мерамі заграджвалі доступ у нашу партыю адным сынам радзімы. Ворагі накіроўвалі сваю дзейнасць так, каб анезалеўны чэсныя людзей, выключач іх з рады партыі, прысвоічы ўсякага роду надуманы матывіроўкі — «баласт», «пасіў» і інш. Такім чынам ім удалося толькі за адзін год па такіх матывах выключыць з партыі 200 чалавек.

Прэзрэнная банда наўмысла замажвала прыём у партыю лепшых людзей. З дня аднаўлення прыёму ў партыю ў Гомельскай арганізацыі было прынята ў кандыдаты толькі 9 чалавек і пераведзена ў члены... 14. Выкрытае воража кіраўніцтва партарганізацыі паравоза-ремонтнага завода за 1937 год не прыняла ў партыю ні аднаго чалавеча. Між тым, у парткоме цэлы год трымалі ў бюракратычных папках і не разглядалі 5 залатні ўступілі ў рады партыі. Зараз, пры аднаўленні партыйнага кіраўніцтва, зьявіліся разгледжаны, і гэты таварышы прыняты ў рады большэвіцкай партыі.

У партыйнай арганізацыі камбіната «Спартак», дзе працуе каля 2 тысяч рабочых, з якіх палова стэханавцаў, быў фактычна закрыты доступ у партыю. На шклозаводе імя Стэліна за 1937 год партыйнай арганізацыі прынята ў кандыдаты... адзін чалавек. А праца там больш 2,5 тысяч рабочых. Выключна дранна абстаці справа з прыёмам у партыю на Гомсельмашы. У кандыдаты прыняты тры чалавекі і пераведзена ў члены два.

Незвычайнае становішча з ростам партыі паставіла перад гарчком залуча неадкладна і сур'ёзна перабудову ўсёй партыйна-выхаваўчай работы ў партыйных арганізацыях і сярод прапоўных горада. Прыведзеныя членамі бюро гаркома КП(б) Гутаркі са стэханавцамі, старымі кадравымі рабочымі, выявілі прычыны, якія тармазяць рост партыі. Будучы на Гомсельмашы, мне прышлося таксама гаварыць з некаторымі рабочымі. Выявілася, што з выдатнымі людзьмі партыйны арганізацыі працу-юць выключна дранна. Так, напрыклад, работніца кавальскага цэха тав. Шулякова — ініцыятар стэханавца рух-доўгі час не прымавала да сябе неабходнай увагі партарганізацыі. Не гледзячы на тое, што яна актыўна пра-павала даверанай асобай. Варта было з ёю пагаварыць, уцягнуць у актыўную работу, як тав. Шулякова падала заяву аб уступленні ў партыю.

Результаты правядзімай выхаваўчай

работы даюць станоўчыя вынікі. За студзень 1938 г. і 10 дзён лютага бюро гаркома прыняло ў кандыдаты партыі 23 таварышоў і перавяло ў члены 15. Да кожнага пасяджэння бюро ў нас падрыхтоўвацца да разбору 6—7 матэрыялаў прыёму. Адувавацца, што партыйны арганізацыі сур'ёзна сталі займацца пытаннямі росту партыі.

Людзі, якія ўступілі ў партыю, усёбакова правяраліся па іх палітыч-наму твару і дзелавых якасцях, каб прымаць у партыю толькі дастойных людзей. Гарком прыняў у кандыдаты партыі тав. Альтшулера — стэханавца Гомсельмашы, депутата Вярхоўнага Савета СССР; тав. Арлова — стэханавца-слесара глущакамбіната, які працаваў у час выбараў намені-кам старшыні ўчастковай камісіі; тав. Краснагорскую — актыўную работніцу зашалавай фабрыкі «Везуві», актывіст-ку выбарчай кампаніі; члена акруговай камісіі па выбарах у Совет Саюза, комсомолку тав. Камарову, вылучаную вараз інструктарам машынага цэха шчэцінскай фабрыкі.

Зроблен толькі назначны пачатак. Яшчэ не ўсе камуністы зразумелі па-большэвіцку ўказанні ЦК ВКП(б) аб аднаўленні прыёму ў партыю. У выніку асобныя члены партыі ўхіляюцца ад дачы рэкамендацыі нават правяранным таварышам. Так, комсомолец тав. Рупін воль ужо 8 месяцаў не можа атры-маць рэкамендацыю ад дырэктара кам-біната «Спартак» члена гаркома тав. Шапра. Член партыі партыйнай арганізацыі фабрыкі «Труд» добра ве-дае работніку тав. Капусціну, але даць рэкамендацыю адмаўляе. Такія паводзіны асобных камуністаў не адэкватны. Гэта значна перашкаджае прыёму ў партыю лепшых людзей з рабочых і совецкай інтэлігенцыі.

У пытанні прыёму ў партыю часта наглядзецца абурэння блытаніна з афармленнем матэрыялаў прыёму. Гарком спецыяльна арганізаваў 2-дзён-ны семінар па сакратароў парткомаў і партаргаў па пытанню вывучэння тэхнікі афармлення партыйных даку-ментаў. Гарком у бліжэйшыя дні праводзіць адзіны партыйны дзень з пы-таннем росту партыі.

Многія партыйныя кіраўнікі абмя-жоўваюць сваю работу паданых сама-цэкам заяў аб жаданні ўступіць у партыю, яны часта забываюць свае ад-казныя абавязкі большэвікоў па палі-тычным выхаванню беспартыйных мас і ўцягненню іх у рады нашай партыі. Пры прыёме ў партыю негэта паліто-дзіц, агітула, без сур'ёзнай праверкі ўступіючых таварышоў. Трэба пярда-памятаць неаднаразова ўказанні та-варыша Стэліна, аб індывідуальным палітодзе да кожнага жадальнага ўступіць у партыю і гэта ўказанне з'яўляецца большэвіцкай праграмай нашай работы.

Узброіўшыся гісторычным рашэння-мі студзеньскага Пленума ЦК ВКП(б), Гомельская партарганізацыя, па-большэвіцку выпраўляючы памылкі, дапу-счаны ёю пры выключэнні з партыі, будзе ўпарта працаваць і над выха-ваннем новых, выраслых кадраў, уцяг-ваючы лепшых з іх у рады большэвіц-кай партыі.

І. М. КУРГАН, сакратар Гомельскага гаркома партыі.

НА МІТЫНГУ ў ПАГРАНІЧНІКАЎ

пагранічным атрадае, якім ка-чуе маёр Ачкасаў, адбыўся мно-гімі мітынг байцоў, камандзіраў, работнікаў і іх сямей па гаводу хважовага заканчэння герцагінаў ра-па зноў панаінаў з крэйзі. У ралосна прыняты рэзалюцыі пільні мітынга пішучы:

Героі — панаіны, маракі і лётчы-кі нашай шчаслівай радзімы — натх-няюць нас, пагранічнікаў, на яшчэ бо-льш павелічэнне шпітасці і зоркасці ў ахове совецкіх рубжоў.

Мы заўважым партыю, урад і наша-га дарагога і любімага таварыша Стэліна, што наша граніца знаходзіцца на моцным замку, на ўсёй яе адле-гаіці, і ў лубы час.

Няхай жыццё адважнага чэвэрка-Панаіна, Кронкель, Шыршоў, Фёда-раў і героі — маракі і лётчыкі!

Няхай жыве вялікі правядыр наро-даў — наш бацька і настаўнік вялікі Стэліні!

Па даручэнню мітынга старшы палітрук УТНІН.

СТОЙКАСЦЬ І АДВАГА

вялікай шкавацію рабочыя і ра-біны, служачыя і інжынерна-тэх-ныя работнікі мескай абутковай фабрыкі імя Кагановіча сачылі за ра-і і жыццём адважных заваёваль-цаў Паўночнага полюса — лагерам рыша Панаіна. Радасна яны су-ці вестку аб зняцці з дрэйфуючай і чатырох стэлінаскіх героёў.

Пшым на адбыўшыся ўчора агуль-брычным мітынгу выступіў стэхан-авец швейнага цэха тав. Мурашка. Мы ведаем, у якіх цяжкіх і супро-мовах Арктыкі, — гаворыць ён, — і-додзілася працаваць таварышам мітынга, Кронкель, Шыршоў і Фё-даравіч. Але яны, як сапраўдныя со-цыя патрыёты, перамаглі ўсе труд-і. Гэта таму, што іх выхавала на-комуністычная партыя, наш любімы адры, бацька і настаўнік таварыш Стэліні.

В. АСТРОУСНІ.

НА БАЯВОЙ ВАХЦЕ

варце нашых паўднёвых марскіх іц, у складзе слаўнага Чорнамор-скага флота, пільна стаць лінейны бль «Парыжская Комуна», над-і з лістапада 1924 года шэствую-іскі комсамол ордэнаснай Бел-і.

Івая гісторыя лінкара пэна зья-і з той герцагінаў барацьбы, якую наш флот супроць деспатызма кага самадзяржаў, супроць прэрвалюцыйнага імперыялістычна-асавата ўрада.

сторыя лінкара пэна звязана з бяспрыкладнай у гісторыі герца-і барацьбы, якую влілі маракі вонога флота на шмалікіх фран-і у гадзі грамадзянскай вайны і і-іненцы за ўладу Саветаў, за справу ічых і сялян нашай радзімы.

Лінкор «Севастопаль» увайшоў у ад царскага флота разам з радзі-імі лінкараў восенню 1914 года. ікае і бязрадаснае было жыццё ма-ісаў у царскім флоце.

Корсетка драконаўскага дысцыплі-іна адсутнасць якой-бы та ні бы-ікультурнай работы. Вызілгасна іправа за ўсякае «лішняе» слова, ітармінавая сыска і катарга былі іменны за ўладу Саветаў, за справу ічых і сялян нашай радзімы.

— П. Т. БАНДАРЭНКА, ваенны камісар лінкара «Парыжская Комуна»

Флот свята захоўваў гэты рэвалю-цыйны традыцыі.

У 1915 годзе на лінейным караблі «Гангут», аднапалым з «Севастопалем» і ўваходзячым у адно злучэнне з ім, успыхнула паўстанне супроць палі-і, успыхнула паўстанне супроць палі-і, успыхнула паўстанне супроць палі-і.

У лютаскія дні 1917 г. флот быў у першых радах паўстанцкіх супроць царскага самадзяржаў.

У ліпенскія дні 1917 г. лінкор «Севастопаль» пасля свай бязвы атрал дзілапамогі ленынскаму пролетэ-іянту. У дні карнілаўшчыны, калі ра-іённы пажарлага смяротная небя-іска, каманда «Севастопаль» выдзі-іла атралы лепшых матросоў на дапа-імогу Чырвонай гвардыі.

Каманда лінкара прымае актыўны ўдзел у Вялікай Кастрычніцкай са-іялістычнай рэвалюцыі.

Зіму 1917-18 гг. «Севастопаль» пра-істаў на Гельсінгфорскім райдзе.

Але гэта ім не ўдалося. Маракі па-іставілі задачу па што-б та ні стала выраставаць флот для свай радзімы.

У сакавіку 1918 года рэвалюцыйны Балтыйскі флот робіць бяспрыкладны ў гісторыі герцагінаў ледва паход з Гельсінгфорса ў Кранштат. Асабліва ў цяжкіх умовах знаходзіўся лінкор «Севастопаль». Стварылася небяспека, што астаўшыся малочкааснай каманда не зможа вывесці лінкар. Але адданы справе рэвалюцыі асабісты склад ка-ірабля прыбываў яго ў Кранштат. Стаў-іка немцаў была біта. Рэвалюцыйны мар-іка, пераможны неймаверна цяжкі ўмовы, выраталі для свай радзімы каля 200 караблёў Балтыйскага флота.

Грамадзянская вайна патрабавала ўсё новых і новых папаўненняў ад марак-ічоў Чырвонай Балтыкі.

Асабовы склад лінкара таў... 1919 г.. Да калібелі рэвалюцыі — Пецярграда—падыходзілі банды Юдэ-ініца. З мора наступалі караблі інтэр-іённаў. Лінкор у гэты перыяд быў ат-іведзён у Ленінград для рамонту, аднаўлення дравамі, бо вугалю не было. Белагвардзейцы лічылі карабль «мерт-івым». Большасць каманды пайшло на розныя франты. Але ў рашучы дні, калі партыя кінула лозунг: «Усе на абарону Пецярграда», каманда «Сев-іастопаль» адраўляе на фронт супроць Юдэніча 170 лепшых свайх сімоў. Іён-іны герцагінаў загінуўшых дваццаці шэ-іці таварышоў з гэтага атрала высечы-іны на мрамарнай дошцы, якая знахо-іцца на правай комунальнай палубе лінкара.

Астаўшыся на караблі маленька-і каманда бистра прывяла лінкар у бя-ілую гатунасць: «мертвы» «Севастоп-іаль» заважваў стэліным голасам свайх дальнабойных гармат.

Лінкор «Севастопаль» адгрыў вя-ікую ролю ў справе адбіцця белагвар-ідзейскіх банд Юдэніча ад крэпасці рэвалюцыі — чырвонага Піера. Залпы гармат «Севастопаль» тратна паражалі ворага. Рабочыя Ленінграда памятаюць гэтыя залпы. З воем несліся снаранды, сочыць смерць у папках Юдэніца.

У гэтыя цяжкія дні ў партыю ўсту-ілі 130 чалавек з каманды лінкара.

У 1921 годзе лінкор атрымлівае но-івую рэвалюцыйную назву — «Парыж-іская Комуна».

Адгрымелі гадзі грамадзянскай вай-іны. Старыя маракі рассяліся. Не адна-і тысяча з іх герцагінаў загінула на шмал-ікіх франтах грамадзянскай вайны, абараняючы вялікую справу Леніна — Стэліна. Частка пайшла на партыйную і совецкую работу, частка была дэмабі-ілізавана. Флот стаў бэе асабовага ісклада. Не было апалу. Мехаіны былі паўруйнаваны. Усталала пытанне — ічы ці не быць флоту. Партыя Леніна—Стэліна пярда сказала: флот павінен быць.

Над флотам прыняў шэфства слаў-іны Ленінскі комсамол. У флот былі па-ісланы дзесяткі тысяч лепшых комса-імольцаў. Загучалі комсомольскія песні і на лінкары «Парыжская Комуна». На рамонт лінкара былі адлучаны срэды, і ў 1924 годзе карабль уступіў у бя-іловое асяроддзе Чырвонасяляннай Бал-ітыкі.

У 1925 годзе лінкор наведаў Наркма-іваенмор і старшыня Рэўваенсавета СССР М. В. Фрунзе. У далейшым лін-ікор неаднаразова наведаў нарком аві-іацыі СССР тав. Варашылаў, які заў-іседы даваў высокую ацэнку баявой і палітычнай падрыхтоўцы карабля. Пры адным з свайх наведванняў тав. Ва-ірашылаў у пісьме асабоваму складу пі-ісаў:

«Радуюся і як ваш начальнік, бо ведаю, што ў руках такіх людзей, як вы, лінкор у патрэбны момант будзе

грознай зброяй пролетарскай расправы з класавым ворагам, і яшчэ больш радуюся, як стары большэвік, бачачы, што справа пролетарыята, справа Карла Маркса—Леніна жыве ў вашых сэрцах». Гэтыя словы з'явіліся высокай ацэнкай усёго жыцця лінкара.

У канцы 1929 г. і пачатку 1930 г. лінкор у цяжкіх вимовых штурмавых умовах робіць паход з Балтыкі ў Чорна-і мора. Асабліва моцны штурм прышлося перанесці ў часе паходу ў Віскайскім заліве.

Адзін удзельнік гэтага паходу піша: «Сіла ретру пры асобных штурмах да-іходзіла да 12 балаў. Віскайскі заліў рапшы даказваў, што недарма былі лі-ічыты самым бурным у свеце. Акіян, як-ібынам, залудаў выправаваць ма-ігутнасць совецкіх караблёў і марскую выучку большэвікоў». Хвалі дасягалі вышыні ў 10 метраў, даўжыні больш 100 метраў. Качка на лінкары даходзі-іла да 38 градусаў, часамі лінкор за-ірываўся ў валу да гарматыных вежаў.

У часе гэтага штурма многа розных караблёў загінула і пацярпела аварыя. Але совецкія баявыя караблі (з лінка-ірам ішоў крэйсер «Профінтэрн») і ло-іды, якія ім кіравалі, бліскача вытры-імалі гэты штурм і паказалі выдатнае авалоданне ўручарнай ім тэхнікай і вы-ісокую марскую выучку. З 1930 г. лін-ікор стаў на абароне нашых паўднё-івых граніц.

Годы стэлінаскіх пяцігодак узброілі карабль навейшай тэхнікай. У даны момант лінкор з'яўляецца грознай бая-івой адзінкай для тых, хто пасме на-іпасці на нашу радзіму.

«Парыжская Комуна» — выдатная школа баявога і палітычнага выха-івання.

Адказным падраздзяленнямі каман-ідавання людзі, выхаваныя караблём Чырвонафлота першага комсомоль-іскага набору тт. Чапанаў, Ліпакін і

Шылаў выраслі ў высокакваліфіка-іваных спецыялістаў-камандзіраў.

Баявыя чырвонафлотцы і малодшых камандзіраў тт. Сухавараў, Каўрыгін, Гасілін, Троп, Левашаў, Нещадраў, Кубышкін і іншыя вылучаны за апошні час на камандны і палітычны работу і добра спраўляюцца са сваімі аб-іязамі. Іённы малодшых камандзіраў тт. Аконенка, Чэрныша, Затонскага, Барысва, Юрчакі, Дубеля, Курпатні-іка і інш. ведае ўвесь асабовы склад, як выдатнікі баявой і палітычнай падрыхтоўкі.

На падставе шырока разгорнутага сацыялістычнага сааборніцтва вырас не адзін дзесяткак выдатнікаў баявой і палі-ітычнай падрыхтоўкі — чырвона-іфлотцаў і камандзіраў лінкара.

Вялікую сілу на караблі складае Лені-інскі комсомол. Ва ўсёй свайй рабоце каманда

ЗВОДКА НАРКАМЗЕМА БССР

аб ходзе падрыхтоўкі да веснавой сяўбы па раёнах БССР на 15 лютага 1938 г. (у проц.)

РАЁНЫ І АКРУГІ	Засяпаная пашуна па пашунах		Засяпаная пашуна па пашунах		Забраўраваў для работ		Вывезена пад аравыя ўгнаенняў		Сярэдняе папярэдняе			
	Засяпаная пашуна па пашунах	Каласавыя	Віна на аравы	Абавязкі між каласавымі	Пашуна па трыма пашунамі	Забраўраваў для работ	Грубыя	Гноі		Торфу	Мінеральных	
Лепельская акруга	90	11	41	35	82	88	25	72	30	50	46	45
У тым ліку:												
Батуміцкі	121	55	24	29	100	82	24	46	27	67	26	47
Лепельскі	100	1	51	38	90	84	18	64	43	70	18	55
Ушачскі	59	30	57	68	61	81	23	67	39	48	13	55
Чашніцкі	96	15	53	7	75	83	29	82	12	5	78	35
Мазырская акруга	89	15	17	37	96	80	45	44	11	15	47	39
У тым ліку:												
Даманавіцкі	99	19	10	30	95	86	27	38	3	26	52	36
Ельскі	73	23	18	37	100	100	38	48	9	14	55	45
Жыткавіцкі	81	30	64	17	99	100	23	28	21	27	59	33
Калчакі	95	44	15	73	100	99	48	25	12	17	38	45
Кельчакі	85	23	12	—	95	63	25	30	13	8	70	57
Мазырскі	108	8	9	16	98	68	33	48	8	2	42	30
Нараўлянскі	112	36	30	28	100	66	29	43	11	9	53	32
Петрыкаўскі	104	54	24	62	77	40	46	62	13	22	57	62
Туркаўскі	96	57	49	102	100	100	48	71	18	2	—	28
Поліцкая акруга	63	9	42	41	88	90	29	46	13	15	68	39
У тым ліку:												
Авейскі	93	4	48	23	69	78	34	78	16	18	5	34
Ветрыцкі	72	21	58	36	85	93	18	37	17	17	—	30
Дрысьскі	104	25	58	82	87	90	18	23	9	10	68	25
Поліцкі	94	14	59	58	79	100	70	101	20	20	223	58
Рясонскі	106	11	54	9	91	87	—	—	—	—	—	—
Слуцкая акруга	88	42	23	25	89	61	41	65	25	32	72	46
У тым ліку:												
Гроскі	115	65	36	26	90	72	22	58	29	37	52	37
Кобальскі	115	84	25	30	98	70	64	87	25	55	68	42
Каміньскі	74	26	40	9	93	100	31	50	25	27	87	21
Слуцкі	115	53	25	37	76	30	32	63	19	16	120	30
Старобінскі	134	60	23	21	92	84	45	68	36	21	51	30
Чырвонаслабодскі	122	32	12	28	87	31	44	52	18	26	—	58
Раёны па-за акругамі:												
Аршанскі	109	100	21	36	100	100	19	53	35	76	198	90
Асіповіцкі	102	46	4	50	94	92	15	46	14	49	71	153
Багушэўскі	116	53	46	107	96	80	24	64	8	47	116	52
Барысаўскі	109	12	16	39	79	100	42	63	14	75	47	33
Барысаўскі	104	55	8	38	87	100	37	83	12	39	44	42
Бешанавіцкі	106	23	68	31	77	76	37	59	19	37	63	26
Брагінскі	94	23	108	85	92	83	31	49	2	5	16	17
Будышкаўскі	96	20	17	17	61	99	17	25	1	6	20	10
Выхаванскі	114	13	14	51	76	95	24	28	3	42	58	61
Вялейскі	93	42	16	35	72	69	38	23	6	44	—	29
Вярэньскі	62	39	8	24	100	98	45	56	5	94	—	72
Ветрыцкі	98	8	28	29	100	51	41	91	10	3	6	18
Віцебскі	106	76	76	40	97	99	9	24	7	1	42	16
Гарадоцкі	102	29	66	70	69	84	49	95	11	9	242	38
Гомельскі	96	75	8	27	100	98	36	44	13	27	90	78
Горацкі	93	17	43	15	89	61	41	57	20	7	107	6
Добрушскі	104	53	50	21	75	76	25	52	9	25	72	28
Дубровіцкі	128	5	74	41	100	89	33	58	7	1	22	14
Дрысьненскі	84	48	32	31	71	83	24	43	5	12	70	25
Дубровіцкі	99	52	38	21	78	71	24	32	1	0	46	10
Жлобінскі	73	9	18	46	74	79	18	32	5	22	36	19
Жураўніцкі	96	5	26	60	76	85	27	34	10	58	38	53
Заслаўскі	106	55	37	34	52	83	36	51	33	19	66	46
Камагарыцкі	95	18	36	26	100	100	28	59	14	43	14	55
Кармянскі	88	5	25	105	89	115	22	7	9	24	14	34
Касцюковіцкі	109	6	32	6	87	83	74	33	10	9	42	34
Кіраўскі	77	11	7	15	70	57	25	47	4	77	32	19
Клічавіцкі	77	4	7	39	64	29	36	43	2	3	21	17
Клічавіцкі	50	21	12	7	87	90	26	35	1	8	23	25
Крулевіцкі	110	60	36	89	72	80	20	36	2	11	72	18
Крускі	101	44	29	64	74	76	33	37	2	4	46	18
Крычаўскі	99	9	15	54	89	69	26	42	8	19	69	67
Лагойскі	82	44	10	23	70	23	31	37	9	9	—	24
Львонскі	115	61	57	25	72	78	39	90	11	4	77	32
Львонскі	79	31	36	38	100	40	50	52	9	17	8	28
Магілёўскі	115	51	25	32	71	82	30	36	12	11	97	24
Менскі	99	69	25	20	86	66	58	62	42	108	110	7
Менскі	75	38	67	22	99	86	42	85	30	48	54	40
Менскі	77	17	41	20	63	64	46	63	0,4	6	415	27
Нарыцкі	84	36	21	96	33	31	39	56	2	42	47	28
Нешчаніцкі	96	44	28	20	90	68	28	52	23	16	4	53
Прайскі	94	16	20	26	84	87	28	36	7	25	—	48
Пухавіцкі	99	34	10	10	74	80	28	57	11	15	60	26
Рагачоўскі	100	4	33	44	69	70	33	44	8	48	53	15
Ратніцкі	90	19	25	15	100	60	37	50	13	25	—	44
Свяцілавіцкі	122	42	50	10	97	100	41	70	7	13	11	19
Сонненскі	109	21	69	55	78	90	25	44	5	30	44	40
Спрынскі	76	18	44	6	83	72	24	47	19	15	67	27
Смалевіцкі	92	60	7	39	91	100	46	48	14	71	39	31
Смалевіцкі	120	72	14	86	64	100	41	55	6	35	25	39
Смалевіцкі	106	73	58	34	95	100	64	120	14	26	126	75
Сурожскі	99	33	55	34	100	89	25	47	3	2	1	1
Талачынскі	117	39	39	42	86	85	81	41	25	40	61	114
Уваровіцкі	109	1	12	4	60	44	19	18	6	13	22	9
Удзельскі	142	47	19	11	100	51	29	65	25	101	78	69
Халопеніцкі	72	31	17	55	73	77	18	47	5	5	51	23
Хойніцкі	100	12	55	35	99	100	24	44	10	32	93	37
Хойніцкі	91	12	29	38	89	40	45	46	7	15	85	48
Храмаўскі	93	19	36	20	74	95	35	36	1	5	21	7
Чачуцкі	113	12	15	65	77	92	29	31	6	31	7	53
Чачуцкі	83	2	25	29	77	100	29	40	4	6	13	34
Чэрвонопольскі	82	—	24	29	49	30	50	30	4	17	10	16
Чырвоныя Горы	88	44	7	27	81	67	25	39	5	40	11	25
Чэрвеньскі	79	23	6	19	67	43	26	54	8	6	23	26
Шклоўскі	133	37	34	45	95	94	24	26	5	25	61	27
Па БССР:	97	40	35	33	92	81	33	49	12	29	60	36
Было на 31/1—33 г.	92	35	32	23	63	75	22	35	7	15	43	25

Увага: Працэнт выкарыстання засяпаных пашунаў вылічаны да новых удзельскіх пашунаў.

УЧОТНА-СТАТЫСТЫЧНЫ АДДЕЛ НАРКАМЗЕМА БССР.

НА ўсесаюзнай нарадзе кіруючых работнікаў зямельных органаў

18 лютага ў Наркамземе СССР адкрылася ўсесаюзная нарада кіруючых работнікаў зямельных органаў, прысвечаная пытанням аб новым парадку фінансавання МТС, аб новым парадку арганізацыі і фінансавання рамяноў трактараў, камбайнаў і сельскагаспадарчых машын і аб ходзе падрыхтоўкі да веснавой сяўбы.

З выкладам на першым пытанні выступіў народны камісар земляробства СССР тав. Эйхе.

СУСТРЭЧА ўдзельнікаў лыжнага пераходу Віцебск—Менск

8 лютага аднавіўся студэнтаў Віцебскага педагагічнага інстытута імя Кірава вышэйшы ўдзельнік пераходу па маршруце Віцебск—Орша—Магілёў—Менск, прысвечаны 20-годдзю Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота.